

ERDELYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Miha Viteazul 4.

Ara 1 lej

V. évfolyam 93 sz.

1936 április 3.

Péntek

Ausztria kiterjeszti a katonai kötelezettséget

Schuschnigg kancellár nagyfontosságú rádiónyilatkozatot tett a szövetségi tanács ülésén

Bécs, április 1.

Az osztrák szövetségi tanács szerda délelőtti ülésén Schuschnigg kancellár rendkívül nagyfontosságú nyilatkozatot tett. Az osztrák kormányfő bejelentette, hogy bár a nékeszerződések értelmében Ausztria csak zsoldos katonaságot tarthat, mégis a nemzetközi helyzet feszültségére való tekintettel a szövetségi kormány szükségesnek tartja a katonai szolgálatnak a lehetőségeken belül való kiterjesztését, még pedig oly módon, hogy a zsoldos katonaság rendszerét az általános munkaszolgálattal kombinálják.

Ennek értelmében mindazok, akik az

általános munkaszolgálatot elvégzik, átléphetnek a katonasághoz és már ezt megelőzőleg katonai kiképzésben részesülnek.

Ezzel az intézkedéssel áll összefüggésben az is, hogy pár héttel ezelőtt az úgynevezett félkatonai alakulatok (rohamosztagok, védőőrségek) egyesítették. Ez alkalommal mindenkit felülvizsgáltak és az alkalmatlanokat elbocsátották. Emiatt Ausztria területén számos tüntetés zajlott le. Tegnap Grázban az elbocsátott védőrök és rohamosztagosok nagyszabású tüntetést rendeztek, de a rendőrség szétoszlatta a tüntetőket.

gal és megállapítják azt, hogy az angol közvélemény nem rokonszenvez a vezérkarok együttműködésével. Egyáltalán az angol nép katonailag senkinek sem akarja magát lekötöni.

A Reuter iroda jelentése szerint az angol minisztertanács döntése a német választól függ, annak ellenére, hogy tulajdonképpen döntő befolyással az irány tekintetében nem bír az a körülmény, hogy az angol minisztertanács bevárja a német választ. A távirati iroda szerint ez a válasz amúgy sem tekinthető véglegesnek, mert Hitler nem fordult most sem határozottan a locarnoi egyezmény ellen s nyitva hagyta az utat a további tárgyalások felé.

A kisantant felfogását a locarnoi egyezmény körül támadt viharban Titulescu tegnap ismertette Eden angol külügyminiszterrel, akivel hosszas tárgyalást folytatott.

Bécs, április 1.

Litvinov szovjet külügyi népbiztos tegnap reggel repülőgépen utnak indult Párisból Moszkva felé. Utját pár órára megszakította Bécsben, majd Varsóba repült, ahol a szovjet követség épületében tartózkodott 4 óra hosszat, anélkül azonban, hogy hivatalos lengyel körökkel érintkezésbe lépett volna.

Válságba került az angol kormány a nemzetközi feszültség miatt

London, április 1.

Ribbentrop német nagykövet és meghatalmazott miniszter a német kormány válaszával tegnap este fél kilenc órakor megérkezett Angliába. A német kormány választ ma hozzák nyilvánosságra egyidőben Berlinben és Londonban. A válaszirát 25 gépelt oldal.

Ribbentropp Londonba érkezése után az újságírók kérdéseket tettek fel a német nagykövetnek. Többek között azt kérdezték, hogy Hitler utolsó választát hozza-e? Ribbentropp így felelt:

— Választ hozok és azt előterjesztem.

Többet Ribbentropp nem volt hajlandó a német válaszcjegyzékről nyilvánítani.

A Reuter iroda cáfolja azokat az elterjedt híreket, hogy a locarnoi hatalmak londoni egyezményének végrehajtása körül valamint a vezérkarok együttműködése miatt a kormány tagjai között nézeteltérés létekezett volna. A cáfolat ellenére a Daily Telegraph, amely a kormányhoz igen közel áll, kijelenti, hogy a nézeteltérések tényleg fennállanak, nem ugyan a locarnoi egyezmény pontjai felől, hanem a kötelezettségek végrehajtási módja tekintetében.

Nagy feltűnést keltett, hogy

Sir Percy tárcanélküli miniszter kedden este benyújtotta lemondását. Azt hiszik, hogy lemondása szoros összefüggésben áll a nemzetközi kérdésekkel.

A Daily Telegraph igen nagy fontossá-

got tulajdonít a mai minisztertanácsnak. Ezen a minisztertanácson döntenek el véglegesen a kormány állásfoglalását a vezérkarok együttműködésére. Leszögezi a lap, hogy amennyiben hozzájárulnak a vezérkarok együttműködéséhez, azt feltétlenül kikötik, hogy a kormánynak bármikor jogában van beletekinteni a tárgyalásokba és ellenőrzést gyakorolni.

A többi angol lapok is foglalkoznak az angol kormányban fennálló bizonytalanság-

Meghamisították a német „választások” eredményét

Páris, április 1.

A külföldi sajtó érdekes beállításban foglalkozik a német választási eredménnyel. A lapok leszögezik, hogy Hitler győzelme tulajdonképpen illuzórikus, mert az urnáknál igen nagyméretű csalás történt. A helyzet az, hogy az üresen hagyott szavazócédulákat nem semmisítették meg a törvény szerint, hanem egyszerűen hozzácsapták a Hitlerre szavazottakéhoz. Így történhetett meg, hogy Hitler elérte a politikai történelemben eddig ismeretlen választási eredményt.

A külföld e lelepezés után tisztán látja, hogy a Hitler kormány mögött nem állnak azok a milliók, amelyekre pedig olyan büszkék és a felfogás, hogy a nemzeti szocializmus végül is borzalmas háborúba fogja sodorni a világot, a német nép között is elterjed.

Berlin, április 1.

Masny csehszlovák berlini követ tegnap tiltakozó jegyzéket nyújtott át a német külügyminiszteriumban Bülow helyettes német külügyminiszternek.

A csehszlovák jegyzék tiltakozik az ellen, hogy a két csehszlovák állampolgárságú németet a német birodalmi gyűlés tagjává választották.

Lengyel államférfiak Budapesten

Budapest, április 1.

Koscialkovszki lengyel miniszterelnök és Beck lengyel külügyminiszter, április 19-én több napos látogatásra Budapestre érkeztek. A lengyel miniszterelnök és külügyminiszter Gömbös Gyula magyar miniszterelnök varsói látogatását viszonzozza ezzel az utazással.

Kihirdették az új szőlő- védelmi törvényt

A törvény fontosabb intézkedései

Bucuresti, április 1.

A Monitorul Oficial legutóbbi számában megjelent az új szőlőtörvény szövege. A törvény fontosabb intézkedései a következők:

A szőlőknek minden felújítása, a hiányok pótlása vagy az új szőlők telepítése 5 évig tilos. (1. szakasz) A hiányok pótlása a hazai és oltványszőlőknél a földművelésügyi minisztérium által engedélyezett fajokkal történhet, ha a pótlás nem több az összes tőkék 10 százalékánál. Ezen felül hiány csak miniszteri engedéllyel pótolható. Ház melletti bekerített kertben miniszteri engedéllyel 500 oltvány ültethető. (2. szakasz)

Az 1935. december 20-ig a Mezőgazdasági Kamara által kiadott telepítési engedélyek érvényesek, ha igazoltatik, hogy a föld ez időpontig már meg volt forgatva és az oltványok beszeresztettek.

A szőlőtermelő vidékeken a hazai és oltvány szőlők pótlását kivételesen ez évben május 1-ig megengedik, ha a területet erre a célra előkészítették és az oltványokat már megrendelték. E körülményeket a

fél kérésére a községi jegyző igazolni tartozik (56. szakasz).

A meghatározott szőlővidékeken kívül tilos a direkttermő hibridek ültetése, azoknak a hiányok pótlására való felhasználása vagy beoltása. (3. szakasz). Nem tartozhat szőlővidékhez mezőgazdasági síkföldön telepített szőlő. A most létező síksági területek nem növelhetők és azok mostani területükben, mint izolált szőlők maradnak meg (7. szakasz). A kereskedő nem használhatja egy borvidék, vagy szőlőbirtok nevét, ahonnan a bort beszerezte, ha nem rendelkezik származási bizonyítvánnyal (8. szakasz). A dobolás útján való kihirdetéstől számított 60 nap alatt minden szőlőbirtokos köteles a községi előjárásnál bejelenteni szőlőterületének pontos nagyságát és azt, hogy az oltvány-, hazai-, direkttermő-, vagy amerikai alanyszőlővel van-e beültetve (9. szakasz).

A földművelésügyi minisztérium 5 éven belül jelöli ki az úgynevezett „szőlőtermelő területeket“.

Összeszurkálták szerencsés ellenfelüket

Zalau, április 1.

Nadis községben véres összecsapás történt fiatal legények között.

Ismeretlen tettesek tegnap éjjel rárontottak Cui Stefan legényre, aki egy táncból igyekezett hazafelé. Cui Stefan sulyosan összeszurkálták, úgy hogy be kellett szállítani a kórházba.

A csendőrség megindította a nyomozást és elfogta a tetteseket Vintz Lajos, Samu János, Sipos Pál és Szabó Josif személyében, akik bevallották, hogy ők követték el a tettet. A késelés oka bosszu volt, mert Cui-nak több sikere volt az egyik lány-nál.

Rendkívül tontos minden nőre nézve...

hogy arca tiszta, fiatalos és üde legyen, öröm a nő élete, ha a férfiak megbámulják, ugyanakkor zúvason veszik, ha nő-társa szépsége miatt irigykedik rá. Mind-ézt ma már elérheti Ön is, hölgyem, hogy ha krémek közül a Floreal-krémet használja. A Floreal 1. számú fényvédő krém a Floreal fényvédő puder alá nappalra az arcnak üde, fiatalos külsőt kölcsönöz és megakadályozza tenyvédő tartalmánál fogva a szeplők kijövetelét.

A Floreal 2. számú krém éjszakai használatra szeplős, pattanásos, májfoltos arcoknak a tökéletes rendbehozására szolgál, mely 10 napi használat után máris bámulatos eredményt biztosít.

A Floreal krém tegelyenként 40 lei, puder 30, 50, 90 lei. A Floreal cikkek főlerakata Pap Drogueria, Bul. Reg. Ferdinand 9. Naponta postai szétküldés.

88 éves vőlegény, 100 éves menyasszony

Newyork, április 1.

Ottawa városban tegnap szenzációs házasságot kötöttek. Egy 100 éves leány férjhez ment egy 88 éves férfihez. Igen érdekes volt, hogy a titkot egy francia újságíró fedezte fel, hogy a leány 100 éves. Ugyanis a „fiatal“ menyasszony gondosan titkolta korát és azt mondotta, hogy csak 75 éves. Az újságíró megjegyezte, hogy a „fiatal pár“ csakugyan úgy nézett ki, mintha tényleg fiatalabb lenne, mint valójában.

Tolvaj postamester

Chisineu, március 31.

A chisineui postaigazgatósághoz jelentés érkezett Vadul lui Voda községből, hogy ismeretlen tettesek 54.000 lejű loptak el egy lepecsételt pénzeszsákból.

A jelentés nyomán egy felügyelő kiutazott Vadul lui Voda községbe, ahol megkezdte a vizsgálatot. Alig fél nap alatt megállapította, hogy a tettes senki más, mint Vadul lui Voda községi postamestere Negruti Teodor, aki Bacea postai kézbesítővel együtt követte el a lopást.

Mind a két bűnöst a csendőrség letartóztatta és az ügyészségre kísérte.

Új előírás szerinti Számla-könyvek

készültek és kaphatók
Pásztor Ede papíráruházában
Piața Mihai Viteazul 4.

2. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG"
1936 április 3.

Legértékesebb
husvét-i ajándék
egy csodaszép
csillár
vagy egy modern
rádió
Megkönnyített fizetési feltételek!

bernath
[STR. I.C. BRĂTIANU NR. 1 (APOLLO PALATA)]

Halálosan összeszurkálta sógorát a falusi jegyző

A gyilkosság után elmenekült a községből

Carei, április 1.

Véres eseményekben robbant ki a Carei től nem messze fekvő Petresti községben az a családi háborúság, amely évek óta fojt két testvér között. Rimili Antal községi jegyző már évek óta haragban van sógorával, Vónház István gazdálkodóval, mert a feleségeik által örökölt vagyont állítólag nem osztották el igazságosan és Rimili feleségét megrövidítették. A két sógor emiatt állandóan pereskedett, de azonkívül is, ahol csak tehették, bosszantották egymást.

Pár nappal ezelőtt Vónház István felkereste anyósát. Amikor belépett a házba, éppen akkor jött ki onnan Rimili jegyző. A jegyző látva, hogy sógora a legnagyobb el-

lenfele bement a házba, visszafordult, bezárta a ház ajtaját és nekiesett sógorának, akit összevert, majd mikor már magával tehetetlen volt,

össze-vissza szurkálta.

Ezután elmenekült. Vónház később eszméletlenül, vérbe fagyva találták meg hozzátartozói. A sulyosan sérült emberhez a sánisau körörvost hívták ki, aki megállapította, hogy a jegyző nem kevesebb, mint 28 ütést és szurást ejtett ellenfelén és miután a szurások nemesebb részeket is érintettek, életbenmaradásához kevés a remény.

Rimili jegyző tettének elkövetése után elmenekült és most körözőlevelet adtak ki ellene.

Titkos kommunista szervezkedés a budapesti középiskolákban

Harmincnégy diák ellen indult meg az eljárás

Budapest, április 1.
Néhány nappal ezelőtt a budapesti rendőrség különös ügyben indította a vizsgálatot. Tudomásra jutott ugyan a rendőrségnek, hogy a budapesti középiskolai diákok között kommunista propagandát fejtenek ki. Kiderült, hogy majdnem az összes középiskolákban vannak olyan egyesületek, amelyek kommunista titkos gyűléseket tartanak. Összesen harmincnégy ellen in-

dult meg az eljárás. Ezek közül harminc fiatalok. Nyolcat közülük a rendőrség őrizetbe vette, míg a többi hazaengedték.

A vallatások során megállapították, hogy a diákok kommunista öszejezővételket tartottak és azokon valóságos előadásokat rendeztek és dicsőítették a kommunizmust. Ezek a diákok egyúttal el is határozták, hogy nyáron a földművesek között kommunista propagandát fognak kifejteni.

Fejszével vágta le saját kezét egy elmebeteg gazdálkodó

Craiova, április 1.
Tintarei községben élt Barbu Balancescu gazdálkodó, akin már régebbi idő óta az őrület jelei mutatkoztak. Tegnap a gazdálkodón kitört az őrület. Felragadott egy

fejszét, bal kezét elhelyezte a favágó tönkre és a fejszével lesújtott bal kezére, amelyet levágott. Az irtózatossá válnak előrehajoltak hozzátartozói, akik kórházba szállították a szerencsétlen embert.

Felgyújtotta nagyszülei házát egy öt éves gyermek

A beteg nagymamát alig tudták a lángok közül kimenteni

Mercurea Ciuc április 1.
Suseni községben hatalmas tűzvész pusztított, amelynek oka egy öt éves kisgyerek volt.

Balla Mártonné özvegyasszony munkát járt és napközben öt éves gyermekét szüleihez vitte őrizetbe. A nagymama aki egy székhez tartózkodott odahaza unokájával, nem látta észre hogy a kisfiú kezébe a gy-

mek gyufát szerzett valahonnan és a csűrben azzal kezdett játszani, hogy a gyufát meggyújtotta, majd az egész gyufát bedobta a szalma közé. A tűz, amely a csűrben keletkezett, pilara'ok alatt továbbterjedt. Leégett a csűr mellett levő gazdasági épület, az istálló és a lakóház is. A beteg nagymamát csak nagy nehézségek árán tudták kimenteni a lángokból.

Rejtélyes gyilkosság egy sibiumegyei községben

Letartóztatták a falu bíróját és három legényt, akik áldozatuk nyolc bordáját törték össze

Sibiu, április 1.
Borzalmas gyilkosságot követett el Sibiu község bírója három legénnyel együtt. A gyilkosságnak különös előzményei vannak.

Marian Lazar 52 éves Hunedoara megyei születésű gazdálkodó, aki már hosszabb ideje lakik Sibiu községben, két nappal ezelőtt este bement a falu kocsmájába, ahol Mina Mosneag volt a kocsmárosné. A kocsmárosnének nagyon sok szeretője volt, köztük Topirceanu Joan, a község bírója.

Amint ott ült a kocsmában Marian Lazar, berontott az ivóba a kocsmárosné és 100 lej eltulajdonításával vádolta meg Marian Lazart, aki méltatlankodva tiltakozott a gyámsítás ellen.

A kocsmárosné kiabálására bejött három legény az ivóból, akik a kocsmárosné parátai voltak és kegyetlenül elverték Marian Lazart. Kevéssel utóbb megérkezett a bíró is, aki bevonszolta a szerencsétlen embert egy szobába. Hogy mi történt ott, azt nem lehet tudni, azonban tény az, hogy másnap reggel a szobában holtan találták meg Marian Lazart.

Ekkor már a csendőrség is beavatkozott. Seliste községből kiszállott az orvos és

megállapította, hogy a szerencsétlen embernek nyolc bordáját törték be, azonkívül agyvérzést is kapott.

A három legény névszerint Munteanu Constantin, Apolzan Joan és Birs Joan azt vallották, hogy bár tényleg megverték Marian Lazart, azonban az még saját hibáján ment be a bíróval a szobába. Tehát ott kellett hogy történjen valami.

Az ügyészség rendeletére a bírót és a három legényt letartóztatták. Mind a négy ellen gyilkosság miatt indul meg az eljárás.

Minden házla'adónak és bérlőnek nélkülözhetetlen!

Megjelent a

Víz és csatornázási üzem működési szabályrendelete

hiteles magyar forrásban

Kapható **la'unk kiadóhivatalában**, továbbá az újságárusoknál.

Ara 10 lei.

Önmagát raboltatta el a gangszterekkel

Newyork, április -1.

Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett, hogy egy Jones Milne nevű fiatal amerikai dollárörökös a gangszterek elrabolták. A fiatal milliós egy héttig volt a banditák fogságában, végül is a városon kívül egy árok szélén összekötözve találták meg.

A lapoknak hosszú interjút adott és elmondotta, hogy a gangszterek miként fogták el és miként sikerült neki a robogó autóból, bár össze volt kötözve, elmenekülnie.

A rendőrségnek gyanús volt a dolog és nyomozni kezdett. Megállapította, hogy a fiatal ember, csak hogy neve az újságokban szerepeljen és híressé váljék, saját magát raboltatta el a gangszterekkel.

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti. 12.30: Lemezek. 13.15: Sport és lemezek 14.15: Hírek, gramofonlemezek 18: Kis rádiózenekar 19: Előadás 19.15: Lemezek 20.30: A műsorról 20.55: Hangversenysmertetés 21.05: A filharmonikusok hangversenye 23.45: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna utána hanglemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés 13.05: Szalonzene 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés 14.30: Zongora-hegedű 15.40: Hírek 17.15: Magyar Elek előadása 17.45: Pontos időjelzés 18: Gazdasági előadás 18.30: Liszt Ferenc névnapjára 19.20: Oláh György előadása. 19.50: Tánclemezek 20.25: Az Operaház előadásának ismertetése 20.50: Az Operaház előadásának közvetítése. A láng 21.20: Hírek 22.25: Külügyi negyedóra 22.45: A párisi (Radio Paris) rádióallomás magyar-francia hangversenye 1.05: Hírek.

PÉNTEK

Bucuresti 12.30: Lemezek 13.15: Sport és lemezek 14.15: Hírek, Gramofonlemezek. 18: Előadás 18.15: Lemezek 19: Előadás 19.15: Lemezek 20: Hírek 20.15: Előadás. 20.35: Közvetítés az Operaházból 23.45: Hírek 24: Éjjeli hangverseny.

Budapest I. 7.45: Torna Utána Hanglemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés 13.05: Hanglemezek 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés 14.30: A 2. honvédegyeszed zenekara 15.40: Hírek 17.15: Diákféltóra 17.45: Pontos időjelzés 18: Mátyás Károly dr. előadása 18.30: Tárogató 18.50: Sport 19: Tatár dalok 19.30: Darvas József előadása 20: Magyar nóták 21.05: A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése és 21.15: Hangversenyének közvetítése 23.15: Hírek 23.35: Szalonzene 1.05: Hírek.

3 oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 április 3

A kis boszorkány

— Regény az életről — 43

Allitsen nem szólt semmit. Belenyult a zsebébe, kivett belőle egy kis csomagot és odaadta Lizának.

— No itt van, ez a tiéd!

Liza kibontotta: csinos ezüstóra volt benne, hosszú láncsal. A leány tapsolt, ujongott, magánkiül volt boldogságában.

— Oh, ez gyönyörű. Hogy fognak irigyezni a lányok!

Azután megnézték a fotográfiát is, mely ugyancsak előkerült előkerült Allitsen belső zsebéből. Lizának egyáltalán nem tetszett az a fővétel, amely hétköznapi ruhában ábrázolta. Elfintorította a száját, mikor megmutatta neki a „kiállhatatlan ember”. De annál jobban el volt ragadtatva az „ünneplés képtől”.

— Ez már valami! — kiáltott föl — ennek megvan a formája.

Allitsen dühös arcot vágott valamit morgott is a foga között, de azért hősiesen viselkedett és Bernardinától nem kért mást, mint minél csendesebb részvétet. Az öreg gazdasszonynak eszébe jutott az ebéd és a konyhába zavarta Lizát. A „kiállhatatlan” gunyosan utána szólt:

— Vidd magaddal a képeket a konyhába, Liza! Talán így majd gyorsabban jutunk ebédhez...

Bernardina egyedül maradt Katalinnal. A szegény, elborult lelkű leány csendesen megszólalt:

— Liza, nagyon boldog... Szeretik és ő is szeret...

— Ez a legnagyobb boldogság! — tört ki forrón Bernardina szívéből az érzés anélkül, hogy akarta volna.

Katalin fürkészve nézett a szemébe, — mintha gondolatait akarná megrabolni.

— A kisasszony ismeri ezt a boldogságot?

Bernardina zavart lett, a szemét lesütötte, arca forró pirosságba öltözött.

— Nem... óh, nem... én nem ismerem. Csak sokat olvastam róla...

— Oh, akkor nem tudja, mi az? Én... én tudom.

Nem beszélt tovább, belemerült a hímzés munkájába, Bernardina pedig a macskával játszott. Játszott a lusta kis állattal, mialatt pirulva és belső háborgással gondolt arra, hogy a megzavarodott szegény parsztlány bizonyosan sajnálja őt... — És igaza van, joga van sajnálni!... Mert ő sohasem ismerte a legnagyobb földi boldogságot: szeretni és szerettetni. Idegenkedve nézte az emberek kis és nagy szerelmi játékait — magányos szikla akart lenni a tengerben.

És most? Vajon mit érez most?...

Indulatosan föl pattant, kiegyenesedett, megigazította a gyűrött ruháját, mintha az energikus mozdulattal zavaros, kusza gondolatait is rendbe akarná szedni...

Néhány perc múlva asztalnál ültek a „kiállhatatlan emberrel”. Jó étvágyal ebédtek és sűrűn kocintgattak Liza és Harzi boldogságára. Mikor eljött az indulás ideje, a számlát egyedül fizette ki Allitsen, mind a kettőjükért!

— No, de már igazán ne tagadja, hogy jegyesek. Mennyire örülök neki! Ki is érdemelné a boldogságot, ha ön nem, Allitsen ur? — lelkenedett a fogadósné.

Allitsen rámondott:

— Husz fillérrel többet adott vissza, mint ami jár! Persze, akinek mindig máson jár az esze, az megkárosodik.

Ezzel aztán másra terelte a szót...

Hanem azt észre vehette volna akárki, hogy most már nem mulatott olyan jól az öreg asszony tévedésén, mint a múltkor.

(Folyt. köv.)

„ERDELYI MAGYARSÁG”

4. oldal. 1936 április 3.

Félévre ítélték egy magyar századost,

aki lapjában Kossuth Lajos és társai emlékét gyalázta

Győr, április 1.

A büntető törvényszék tegnap délután tárgyalta Deme László szombathelyi magyar százados ügyét, aki a magyar állam s magyar nemzet megbecsülése ellen sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségével vádolt az ügyészség. Deme ugyanis Szombathelyen „Legitimista királyság” című lapjának 1935 októberi számában „A forradalmak és a forradalmak kultusza” című cikkében azt állította, hogy a magyar állam nagyon sok feleslegesen elemet tisztelt és tisztelt nemzeti hősként. A 48-as forradalmat összehasonlította Kun Béla forradalmával. Kossuth Lajost és kortársait szájhősnékné és haszonlesőknékné titulálta.

Demét a múlt év decemberében a cikk miatt le is tartóztatták, de később kaució ellenében szabadlábra helyezték.

A tegnapi napon a nyugalmazott százados kijelentette hogy ő a 48-as szabadságharcot nem gyalázta, legalább is a március-tól októberig terjedő részt nem, csak az azt követő utat, amikor a forradalom vezérei szembel helyezkedtek a Habsburg házzal.

A bíróság bűnösnek mondotta ki a századost a nemzet megbecsülése ellen elkövetett rágalmazás vétségében és ezért 6 hónapi fegyházra, három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanennyi időre való felfüggesztésére ítélte.

Ismeretlen rablógyilkosok megfojtottak és a kutba dobtak egy kereskedőt

Százezer lejt raboltak el áldozatuktól

Leova, április 1.

Már napok óta titokzatos gyilkosság tartja izgalomban Leova községet. Néhány nappal ezelőtt holtan találták a háza udvarán levő kutban Itig Kaufmann 60 éves kereskedőt. Előbb öngyilkosságra gondoltak, azonban a boncolás minden kétséget kizáróan megállapította hogy gyilkosság történt.

Kaufmann Itiget ismeretlen tettesek mi közben ágyában aludt, megfojtották és aztán bedobták az udvarban levő kutba.

A jómódu kereskedő teljesen egyedül volt. Volt ugyan két fia, az egyik mivel nem

normális, egy szanatórium lakója, míg a másik Oroszországban lakik és sokszor hivta magához édesapját. Ugy is volt, hogy még ebben az évben kivándorol Oroszországba és eladja házat.

Nemrégiben kapott 100.000 lejt előleg a házára és ezt a 100.000 lejt sehol sem találják. Azt gondolják, hogy a rablógyilkosok tudták, hogy sok pénze van a kereskedőnek és ez volt az oka a gyilkosságnak.

A nyomozás a tettesek kézrekerítésére a legnagyobb apparátussal megindult.

Negyedmillió lejt értékű selymet hagytak a csempészek a határőrök kezei között

A levegőbe leadott riasztó lövésektől úgy megijedtek, hogy eldobták a csempészsárut és elmenekültek

Sighet, április 1.

Tegnap bizalmas jelentés érkezett a rendőrségre, hogy Slatináról nagyobb mennyiségű csempészett holmit fognak áthozni. A határrendőrség az említett helyen őrködött is és az éj lezártaival meg is jelentek a csempészek. Amikor román földre értek,

a határőrök a levegőbe lőttek, amittől a csempészek úgy megijedtek, hogy eldobva a zsákokat, visszafutottak Csehszországba. A csempészett dolgokat bevitték a vámhivatalba, ahol megállapították, hogy 280.000 lejt értékű selymet akartak átcsempészni a határon.

Huszonnégy óráig tartó halotti tor után félholtra verték a cigányok két gazdálkodót

Targu Sacuesc április 1.

A Treiscaune megyei Gelinta községben Ilés József ténénpásztor hatéves leánykáját nagy cigánygyülekezettel temette el s a temetés után nagy torozást csaptak a gyász háznál. Pontosan 24 óráig tartott a mulatás szült a zene, az ének s végül a sok alkoholtól verekedni kezdtek a dádék. Éppen a legviharosabb verekedés idején haladtak el az uton Simon Sándor és Cseh Vince falusi

gazdálkodók akik jóakaratan békességre intették az utcára kigyült cigányokat, mire azok egymás között tényleg abbahagyták a harcot s kerítésből letépett deszkákkal a két gazdát kezdték ütni. A csendőrség szabadtotta ki a szörnyű helyzetbe került embereket, akik közül Simon 14 cm. és Cseh 7 cm. es súlyos fejsébet kapott és mindkettőjüket azonnal orvosi kezelés alá vették.

Szombaton indul a pünkösdi tombola

Közkívánatra 2 rádió és 3 varrógép lesz a főnyeremény

Szombaton április 5-iki dátummal megjelenő ujságunk vezeti be nagyszabású új tombolánkat, amely pünkösdi ünnepére fog kellemes meglepetéseket szerezni ismét több száz olvasónknak.

Legutóbbi tombolánk alkalmával a varrógépek és a rádiók iránt legnagyobb érdeklődés mutatkozott olvasóközönségünk körében és sokan megkeresték lapunkat, hogy adjunk újból varrógépet és rádiót. Lapunk kiadóhivatala készséggel tesz eleget olvasóink óhajának és örömmel jelentjük, hogy a szombaton meginduló új tombola főnye-

reményei közkívánatra

**2 RÁDIÓ és
3 VARRÓGÉP**

lesz, ezenkívül 500 különféle hasznos közszükségleti cikket adunk a tombolához.

Mindenki gyűjtse tehát szombattól a napi szelvényeket 1-30 sorszámmal és akkor részt vehet a tombolában.

A most lejárt tombola igazolványai pár napon át kaphatók. Igyekeztek minden olvasónk megszerezni az újságárusnál vagy helyben a kiadóhivatalban.

„Szabályos” háboru folyik a mongol-mandzsu határon

A japán csapatok elfoglaltak egy mongol várost

Moszkva, április 1.

A Tass iroda jelentése szerint a mongol-mandzsu határon ismét súlyos arányú katonai összefutás történt. A mandzsu-japán csapatok motoros osztagokkal behatoltak Mongolia területére és elfoglaltak a

határtól 45 kilométerre mongol területen levő Zantig városát.

A jelentés szerint a harc még mindig tart ezen a vidéken és számolni kell a rendszeres katonai összecsapással is, amely azután végzetes bonyodalmakhoz vezet.

Az utolsó pillanatban

48 órával elhalasztották Hauptmann kivégzését

Beismerő vallomást tett Wendel Pál ügyvéd

Newyork, április 1.

Az egész világ feszült érdeklődéssel fordult tegnap éjjel a trentoni fegyház felé és mindenkinek ez a kérdés lebegett az ajkán: kivégzik-e Hauptmann, vagy sem.

A trentoni fegyház előtt ezrekre menő tömeg gyűlt össze a kivégzés órájában. Már csak pár perc volt hátra a kitűzött időből, amikor a trentoni fegyház igazgatójával közölték, hogy a new-yerseyi bíróság 48 órával elhalasztotta Hauptmann kivégzését.

A hír az egész környéken óriási izgalmat keltett, úgy, hogy a bíróság jónak látta megokolni a kivégzés elhalasztását. A hi-

vatalos nyilatkozat szerint a legutóbbi kihallgatások során Wendel Pál ügyvéd megtört és bevallotta, hogy ő gyilkolta meg a Lindbergh bébit. Később azonban ezt a vallomását visszavonta, azonban a körülmények arra bírták a bíróságot, hogy egy időre elhalassza Hauptmann kivégzését.

Hauptmann maga a trentoni fegyház igazgatója értesítette a fordulatról. Ezzel szemben a kormányzó kijelentette, hogy a fegyház igazgatója az ő tudta nélkül intézkedett az ítélet végrehajtásának elhalasztásáról.

Egyetlen gyermeke elvesztése miatt

Zsirosszódával megmérgezte magát és meghalt egy oradeai özvegyasszony

Oradea, április 1.

Megrendítő öngyilkosság tartja izgalomban az oradeai Morvay-telep lakóit. A Benedict ucca 7. számú házban lakott özvegy Ruhoia Béláné született Loisl Mária egyetlen gyermekével. A gyermek a múlt héten megbetegedett és meghalt.

Az egyedül élő özvegyasszonyt rendkívül lesújtotta egyetlen gyermekének halála. Már a temetés előtt többször hangzott a szomszédai előtt, hogy gyermeke után megy, aki nélkül számára az élet már csak kín. Temetés után hazatért és bár szom-

szédei gondosan vigyáztak rá, egy őrizetlen pillanatban mégis nagymennyiségű zsirosszódát vett be. Egyik szomszédja talált rá az egyedülálló lakásban, amint eszméletlenül hevert.

Azonnal kórházba szállították, de a roncsoló mérge már megtette hatását. A szerencsétlen nő két napi irtózatoss haláltusa után kiszenvedett.

Az esetről jelentést tettek az ügyészségnek, amely — minthogy büntény gyanúja nem forog fenn — kiadta a temetési engedélyt.

Az idegrendszer zavarainak befolyása az emésztőszervekre

A mai lázas, rohanó tempójú időkben az idegrendszer szabálytalan működése igen változatos képet mutat, azonban legtöbbször és legelsősorban az emésztőszervek megzavart működésében nyilvánul meg.

Egyik ilyen gyakori megnyilvánulás az úgynevezett neurotonia, vagyis ideghyper-tonia, amely a sympatikus és parasympatikus idegrendszernek az egyensúlyhiányát jelel, vagy még pontosabban: a két rendszer egyikének antagonis funkciójának hiányát.

Ez az antagonizmus (egymásrahatás) meglevén zavarva, az egyik idegszisztéma predomniál a másik fölött, amiből különböző betegségi tünetek származnak. Ezek a tünetek nagy általánosságban a következő két csoportba oszthatók: 1.) A sympatoc-tonikusok azok, akiket gyakori hevülések, kitágult pupillák, meleg bőrfelület, piros arc szapora pulzus, lassu emésztés és gyakori székrekedések jellemeznek.

2.) A parasympatoc-tonikusok azok, akiknél a pulzus lassu, az arcszín sápadt, a bőr nyirkos, könnyen izzadnak, nagy a tendencia az általános hypersecretiora (erős nyálképződés, az orr, hörgők, gyomor stb. váladékai nagyobb mértékben képződnek).

Ezek a tipikus formák csak a legkivételesebb esetekben fordulnak tisztán elő. — Legtöbbször a két idegszisztéma váltakozó dominálásáról van szó. Az utóbbi esztendőben tünt fel az amerikai gyógytörvénykivonathól előállított „Gastro D” nevű gyógyszer, amely egyszerre célozza fenti tünetke-verékek gyógykezelését. Azáltal hogy a sympatikus és parasympatikus idegpárok megzavart egyensúlyát helyreállítsa, tulajdonképen egy szabályozó therapiát realizál, azaz a betegség eredeti okát szünteti meg. Eppen ezért kitűnő eredményeket értek el vele az összes fentjelezett, emésztőszervi betegségek gyógykezelésénél. Dr. I. M.

Nem tér vissza a jobboldal a spanyol parlamentbe

Madrid, április 1.

Nagy feltűnést keltett, hogy a spanyol parlamentből az összes jobboldali parlamenterek kivonultak. A spanyol kormány hivatalos jelentése szerint ez csak taktika a jobboldali párt részéről. Ezzel szemben Romanánses gróf, a jobboldali pártok vezetője kijelentette hogy a spanyol jobboldal kivonulása a parlamentből végleges.

Diplomáciai bonyodalom Amerika és Perzsia között

Washington, április 1.

Iran (Persia) megszüntette washingtoni követségét és csikágói konzulátusát. Erre a lépésre az adott okot, hogy Iránt és annak államférfiit az utóbbi időben az amerikai sajtó részéről támadások érték, anélkül, hogy ezért az irani kormány elégtételt kapott volna.

Hull, amerikai külügyminiszter ezzel kapcsolatban nyilatkozott és kijelentette, hogy a diplomáciai összeköttetést ezért a két ország között nem szűnik meg, mert a teheráni amerikai követség működni fog.

Időjárás

Kevesebb felhő, napsütés, néhány helyen futó zápor. Gyenge légáramlás, a napi hőmérséklet kissé emelkedik.

5. „ERDELYI MAGYARSÁG”
1936 április 3.

Bevonultak az olasz csapatok Goudarba

Rómából jelentik: Az afrikai frontokról érkező jelentések szerint heves csaták dultak újból az olasz és abesszin csapatok között.

Mint jelentik, az abesszin csapatok élén maga a négyes áll, csapatait azonban körülfogták az olaszok.

Ugyanesak Rómából érkező jelentés

számol be arról, hogy Staras a fascista párt titkára által vezetett II-ik olasz hadosztály bevonult Goudarba s a Tana-tó környéki legnagyobb abesszin városba. A bevonulásról, valamint az olasz abesszin harcsteren dúló harcokról bővebb részletek még hiányoznak.

Nyilatkozik a polgármester fővárosi útjának eredményéről

Tegnap délből érkezett haza a fővárosból dr. Bleda polgármester, aki munkatársunknak a következőket mondta:

— Sikertült a postatakarékpénztárnál elintéznem, hogy

a régi kölcsön esedékességét három évenkénti törlesztéssel, az új, 10 millió kölcsönt pedig már husvét után folyósítsák.

Ehhezem ezenkívül több adminisztrációs ügyet.

Az interimár bizottságból az új közgazgatási törvény folytán két tag ki fog maradni. Hogy ezek a tagok kik lesznek, ebben a kérdésben valószínűleg a belügyminiszter ur dönt.

Ma vagy holnap már megérkezik az új tanács kinevezése. Semmi esetre sem mond azonban dr. Fodor alpolgármester ur, aki az új törvény alapján is megtarthatja alpolgármesteri tisztségét.

Elfogadta a tanács a Vízű munkaprogramját

Milyen uccákat csatornáznak és látnak el vízvezetékhalózaikkal

utáni ülésén az egyesített üzemek igazgatósága előterjesztette azoknak az uccáknak a névsorát, amelyeknek vízvezeték, illetőleg csatornahálózatú való ellátását az idej munkaprogramba felvették. Eszerint az illető uccák lakosságának részbeni hozzájárulásával a következő uccákat fogják vízvezetékkel ellátni:

Comsa ucca 90 méter hosszúságban, 32.608 lei költséggel. Lahovary ucca 430 m. 130.285 lei. Bulovszky ucca 102 méter 37.584 lei, Miron Cristea ucca 214 méter, 72.000 lei, Maior Soutu u. 506 m. 173.134 lei, a városi strand 24. ezer le, összesen 1382 méter 474.661 lei.

A Comsa ucca kivételével a vízvezeték építési munkákat csak abban az esetben hajtják végre, ha az illető uccák lakossága hozzájárulását előre befizeti.

A következő uccák csatornázását vettek tervbe: Calea Victoriei 850 m 490.000 lei, Decebal ucca 350 m 157.000 lei, Negruzzi u. 88.000 lei, Pacului ucca 90 méter, 41.150 lei, Miron Cristea ucca 180 méter, 99.000 lei, Ep. Ciorogariu esővízcsatorna 120 méter 96.000, Str. Scolii 330 m. 135.000, Minelorsor 135 m. 67.500 lei, Horia ucca 290 méter 159.500, Briand ucca 230 m. 106.270 összesen 1.514.420 lei értékű csatornázási munkát fognak végrehajtani.

Az összes csatornázási munkákat az üzem saját költségére végezteti el, kivéve a Briand uccát, ahol csak az érdekeltek hozzájárulásának befizetése után kezdik meg a munkákat.

Ezeket kívül átépítik a régi vízvezeték telepet is, mihelyt a terveket a legfelsőbb technikai tanács jóváhagyja.

A vízüzem nyilvános újabb 750 darab

— Április 15-ig nyitva maradnak a népkonyhák. Az interimár bizottság keddi ülésén elhatározták, hogy a népkonyhákat április 15-ig nyitva tartják annak ellenére, hogy a pénzügyi osztály fedezet hiányában a népkonyhák azonnali bezárását indítványozta.

órát szerez be 1.312.500 lei értékben.

Végül elfogadták az üzemigazgatóság indítványát is, amelynek értelmében Zarbonta Paul ügyvéd az egyesített üzemek ügyészevé alkalmazták 1936 április 1-től kezdődően.

Csütörtökön délután 5 órakor Fodor László vígjátéka: Érettségi. Olcsó helyárakkal.

Csütörtökön este 9 órakor: Esernyős király. Fodor László és Ralp Benatzky világsikerű operettje. Gróf László fölleptével és rendezésében. A színház legszebb és legnagyobb kiállítású operettje. Rendes helyárakkal.

Pénteken délután 5 órakor: Gül baba. Operett olcsó helyárakkal.

Pénteken este 9 órakor premier: A vihar. Shakespeare vígjátéka. Babits Mihály fordításában. Beetnoven VI. szimfóniájának kíséretével. Bánffy Miklós gróf tervei alapján készült díszletekkel. Kádár Imre rendezésében. Károlyi Leona kosztümjeivel. Rendes helyárakkal.

Szombaton este Csárdás királynő. Operett. Teljesen új rendezésben. Rendes helyárakkal.

Vasárnap este 9 órakor: Marica grófnő. Gróf László rendezésében. Rendes helyárakkal.

— Csütörtök délután a nagyszerű Érettségi, csütörtökön este 9 órakor Esernyős király, pénteken délután 5 órakor Gül baba operett és pénteken este a Vihar kerül színpadra. Minden délutáni előadás olcsó helyáru.

Jegyek elővételben már válthatók a színház előcsarnokában lévő pénztárnál naponta délelőtt 11—1 óra és délután 4—7 óra között.

Olvasóink figyelmébe

Az Erdélyi Magyarság állandó olvasói — ha azt a tombola jeggyel igazolják — igénybe vehetik 9000 kötetből álló kölesönkönyvtárunkat. Havi 15 lei kölesöndij ellenében a világirodalom összes klasszikus és modern remekét olvashatja, ha beiratkozik könyvtárunkba.

Siessen és iratkozzon be még ma!

Mozgósínházak műsora

APOLLÓ: Hazaáruló.

FORUM: Fox Foilles 1936.

Heyman: Királyok királya.

APRÓHIRDETESEK

Állandó olvasónak használnák lei a hirdetés tombola szavazatokat!

Józan és szorgalmas jelgére levél van a kiadóban.

ALLAS

Munkásokat, munkások, boltosokat, hoz felvez a Carmen cipőgyár. 4908

Cipőgyári munkások kik bukkoltakban, paszportcasban jártasak, felvételnek Muharyna, Avram Jancu 9. 4907

Munkások felvételnek We-Ego cipőgyárban, Str. Horia 12. 4905

Dietörök felvételnek, házhoz is kiaoana. Weiszberger, Str. A. Vlaicu. 2. 4902

Leépített városi vagy üzemi tisztviselő alkalmi cikk terjesztésre felvételnek. Cim a kiadóhivatalban. 4837

Keresek azonnali beépítésre mindenest, jó bizonyítvánnyal. Rosenfeld A. Jancu 13. 4831

Négyszáz lei fix fizetés és percenttel a Csillagváros környékén bevezetett helyekre megbízható lapkihordói keres a kora esti órákra a Friss Újság. Gyakorlottak előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban. Piata Mihai Viteazul 4.

VÉTEL-ELADAS

Tavaszi kosztüm komple selymek s term szövetek nagyméretű maradványokban érkeztek. Trenckot anyagok nagy választékban. Ép. Pavel 27. 4593

Biciklit jökarban megvételre keresek. Círral a kiadóba kerek. 4685

Valodi márvány biliárd asztal, korona és parafa dugaszoló gép használt állapotban eladó. Érdeklődők forduljanak: Vészti hírlapiroda, Marghita. 4301

Husvétra szep mintájú falvédők és állvány papírok érkeztek Pásztor Ede papírházába. Piata Mihai Viteazul 4.

Képes lapok husvétra nagy választékban, gyönyörű mintákban érkeztek és kaphatók a Pásztor Ede papír- és írószertárházában.

Cseplőgép 900-as vasváz motorral jó karban eladó. Czencz József, Bihoria. 4903

Prima háztelkek eladó Sft. Gheorghen, a Fapiac közelében, nagy kerthelyiséggel. Értekezni lehet a Str. Eminescu 27. szám alatti tulajdonosnál. 4730

LAKÁS

Kiadó májusra Str. Episcopul Radu sz. házban (Itélőtáblához közel) 2 szobás, konyhas, csinos lakás, tolette, vízvezeték bent. Értekezni dr. Lőrinez ügyvédnél, Bul. Reg. Ferdinand 13. 4302

6. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 április 3.

PÁSZTOR-NYOMDA JRADEA Telefon: 380.